

VEJLEDNING OM
Ejeraftaler (aktionæroverenskomster)

UDGIVET AF
Erhvervs- og Selskabsstyrelsen
Juli 2010

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	2
2. Ejerftalernes stilling før og efter den nye bestemmelse i selskabsloven.....	2
3. Omfanget af SEL § 82 - tvivlsspørgsmål rejst efter lovens vedtagelse.....	3
4. Konsekvenser af den nye bestemmelse om ejerftaler i selskabsloven.....	4
5. Dirigentens rolle på generalforsamlingen	4
6. Regulering af visse forhold i selskabets vedtægter	5
7. Konklusion.....	6

1. Indledning

Den 29. maj 2009 vedtog Folketinget en ny selskabslov, som er trådt delvist i kraft den 1. marts 2010.

I den nye selskabslov præciseres det i § 82, at aftaler indgået mellem ejerne af et kapitalsekskab ikke er bindende for kapitalsekskabet og de beslutninger, der træffes af generalforsamlingen.

Den nye bestemmelse i § 82 er efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse alene en kodificering af den gældende retstilstand om, at ejerftaler ikke er bindende for sekskabet og for de beslutninger, der træffes på kapitalsekskabets generalforsamling.

Derfor er der heller ikke udformet overgangsbestemmelser til lovens § 82 i ikrafttrædelsesbekendtgørelsen.

Formuleringen af bestemmelsen i § 82 har givet anledning til en del spørgsmål om rækkevidden af ejerftalers aftaleretlige og sekskabsretlige betydning.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har på baggrund heraf udfærdiget denne vejledning om den sekskabsretlige rækkevidde af ejerftaler.

2. Ejerftalernes stilling før og efter den nye bestemmelse i selskabsloven

Et kapitalsekskab er ikke bundet af en ejerftale (aktionæroverenskomst), da sekskabet ikke er part i aftalen. Ejerftaler er privatretlige aftaler, der indgås mellem kapitalejere eller grupper af disse. En tilsidesættelse af de nævnte aftaler kan ikke medføre, at en generalforsamlingsbeslutning bliver ugyldig, ligesom sekskabets tiltrædelse af en ejerftale ikke har nogen retsvirkning for sekskabet.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser ikke overholdelse af ejeraftaler (aktionæroverenskomster), da disse ofte har sin baggrund i komplicerede faktiske forhold, og da det alene af den grund ville være uhensigtsmæssigt, at en administrativ myndighed, hvis primære opgave i relation til aktieselskaber og anpartsselskaber er af registrerings- og offentliggørelsesmæssig karakter, skulle tage stilling til de vanskelige fortolkningsspørgsmål, som disse aftaler mellem kapitalejerne ofte giver anledning til.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser derfor alene, at de anmeldte forhold er i overensstemmelse med loven og vedtægterne.

I de konkrete tilfælde, hvor man i vedtægterne eller i en allonge til vedtægterne, har indføjet/vedhæftet en ejeraftale, har styrelsen ved en gennemgang af de anmeldte forhold anmodet selskabet om, at disse bestemmelser eller aftaler skulle udgå af vedtægterne, da de ikke var en del af det selskabsretlige regelsæt.

På nogle få punkter er det dog muligt at foretage en sammenkædning mellem en privatretlig aftale og selskabets vedtægter. Dette gælder f.eks. vedrørende en bestemmelse om forkøbsret, hvor der i vedtægterne henvises til, at bestyrelsen skal give sit samtykke til overdragelsen af aktier efter bestemte retningslinier fastsat i en aftale, hvilket ikke er i strid med selskabslovens bestemmelser. Se også nedenfor.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsens praksis har hidtil været at henvise til, at selskabslovene ikke regulerer det civilretlige forhold mellem parterne i en ejeraftale, men alene det selskabsretlige forhold mellem ejerne og selskabet. Nye ejere bliver automatisk bundet af de selskabsretlige dokumenter, dvs. vedtægterne, uden at tiltræde disse, hvilket ikke er tilfældet med en ejeraftale.

Konsekvensen af selskabslovens bestemmelse om ejeraftaler er ikke, at der ikke længere kan indgås aftaler mellem kapitalejerne. Der kan således som hidtil indgås gyldige, bindende aftaler mellem kapitalejerne, og eventuel misligholdelse af en ejeraftale har som hidtil almindelige civilretlige konsekvenser.

3. Omfanget af SEL § 82 - tvivlsspørgsmål rejst efter lovens vedtagelse

Det er som nævnt ovenfor fortsat Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse, at der kan indgås juridisk bindende aftaler mellem ejerne af et selskab.

Dette er også forudsat i selskabslovens §§ 6 og 7 om koncerndefinitionen, hvoraf det følger, at der kan indgås bindende aftaler mellem ejere af et selskab, hvilket kan have betydning for,

hvem der har bestemmende indflydelse på selskabet og dermed på, om et selskab er moderselskab.

Samtidig fremgår det nu udtrykkeligt af selskabsloven, at ejerftaler ikke har betydning for den selskabsretlige gyldighed af beslutninger, der træffes af generalforsamlingen. Den selskabsretlige gyldighed beror således alene på selskabsloven og selskabets vedtægter.

Selskabet er en selvstændig juridisk person, der kan indgå en aftale, herunder som ejer af et andet selskab, men aftaler indgået mellem et konkret selskabs ejere binder ikke selskabet selv.

Dette indebærer eksempelvis:

- I det omfang en ejerftale indeholder bestemmelser om, at aftalparterne skal stemme på en bestemt måde på en generalforsamling, er denne ikke bindende for selskabet, idet selskabet ikke har indflydelse på dispositioner, der træffes af dets kapitalejere på generalforsamlingen. Dette gælder også, hvis selskabet besidder egne kapitalandele, idet selskabet ikke har stemmeret på disse.
- Har f.eks. to kapitalejere i en ejerftale aftalt, at de vil stemme imod udbytteudlodning på en generalforsamling, og den ene kapitalejer desuagtet stemmer for udbytteudlodningen, vil det kunne få aftaleretlige konsekvenser for personen at bryde aftalen. I forhold til selskabsretten kan personen imidlertid gyldigt stemme for en sådan udbytteudlodning.

Dette indebærer, at parterne nøje bør overveje, om der er behov for i ejerftalen at aftale, hvilke civilretlige konsekvenser en evt. misligholdelse af ejerftalen skal have.

4. Konsekvenser af den nye bestemmelse om ejerftaler i selskabsloven

Kodificeringen af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse i relation til ejerftaler kan have konsekvenser, såvel for kapitalejere der har indgået ejerftaler, og ligeledes for kapitalejere der ønsker at indgå en ejerftale. Alle kapitalejere bør derfor overveje, hvorvidt kodificeringen af den tidligere praksis kan have betydning for eventuelle eksisterende ejerftaler.

5. Dirigentens rolle på generalforsamlingen

Den nye regel i selskabslovens § 82 giver efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse dirigenten et klarere grundlag at handle på i forbindelse med en generalforsamling.

Dirigenten har således hverken pligt eller ret til at inddrage en ejerftale i forbindelse med stemmeafgivelse på generalforsamlingen. Dirigenten skal således alene vurdere, om stemmer afgivet på en generalforsamling er korrekt afgivet efter de selskabsretlige regler og i overensstemmelse med vedtægterne. Dirigenten hverken skal eller kan vurdere, om stemmen er i strid med en ejerftale, eller eksempelvis om overholdelse af ejerftalen vil være en fordel for selskabet.

Hvis en dirigent skulle vælge at nægte at modtage en selskabsretligt gyldig stemme med henvisning til, at stemmen afgives i strid med en ejerftale, er det Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse, at dirigenten har tilsidesat sine forpligtelser, og at afstemningen om dette eller disse punkter ikke kan betragtes som gyldig.

En kapitalejer kan ligeledes ikke blokere en selskabsretlig gyldig beslutning under henvisning til, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal nægte at registrere den pågældende beslutning som følge af, at den truffne beslutning strider mod en indgået ejerftales indhold.

Overholdelse af ejerftaler er således et forhold, der alene reguleres af de aftaleretlige regler, og det er op til parterne at gøre misligholdelsesbeføjelser gældende ved domstolene eller evt. ved voldgift, hvis aftalen ikke overholdes.

Har parterne i en ejerftale regnet med at kunne blokere for en beslutning ved at gøre aftalens indhold gældende overfor dirigenten eller Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan afklaringen af ejerftalens stilling i selskabslovens § 82 føre til, at der er behov for en tilpasning af allerede eksisterende ejerftaler, således at ejerftalen tilpasses indholdet af lovens § 82. Dette gør sig især gældende med hensyn til ejerftalens regulering af misligholdelse.

6. Regulering af visse forhold i selskabets vedtægter

Vil kapitalejerne sikre, at en bestemmelse har selskabsretlig gyldighed, skal denne indsættes i selskabets vedtægter og dermed offentliggøres. Bestemmelsen skal dog have vedtægtsmæssig relevans, og bestemmelserne må ikke stride mod ufravigelige bestemmelser i loven. Det er således som nævnt ovenfor ikke muligt generelt at indføje eller vedhæfte en fuldstændig ejerftale til vedtægterne.

På nogle få punkter er det dog muligt at overføre visse bestemmelser fra en privatretlig aftale til selskabets vedtægter. Som eksempel på bestemmelser, der efter Erhvervs- og Selskabsstyrelsens opfattelse kan indsættes i vedtægterne, kan nævnes følgende eksempler:

- Forhold der beskriver selskabets kapitalforhold, stemmeretsbegrænsninger og også bemyndigelse til kapitaludvidelser m.v.
- Bestemmelser om overdragelse af kapitalandele, f.eks. forkøbsret, samtykkekrav eller indløsningsbestemmelser.
- Bestemmelser om, at visse beslutninger kræver enighed eller andre skærpede vedtagelseskrav, eller at visse kapitalejere er tillagt vetorettigheder over for bestemte nærmere opregnede generalforsamlingsbeslutninger.
- Bestemmelser om, at visse kapitalejere eller andre har ret til at udpege bestemte personer til selskabets øverste ledelsesorgan eller til det centrale ledelsesorgan.

Hensigten er, at alle interessenter kan få kendskab til alle væsentlige beslutninger, der gælder for selskabet.

7. Konklusion

Med den nye bestemmelse om ejerftaler i selskabslovens § 82 er det utvetydigt slået fast, at selskabsloven står øverst i det selskabsretlige retshierarki. Herefter kommer vedtægterne, og først derefter kommer en eventuel ejerftale, og en sådan aftale har alene civilretlig gyldighed.

Visse bestemmelser, der i dag er indeholdt i en ejerftale, kan overføres til selskabets vedtægter for at give selskabsretlig gyldighed, jf. ovenfor.

Styrelsen vil som hidtil afvise registrering af vedtægter, der henviser til ejerftaler, ligesom styrelsen fortsat ikke vil acceptere en vedtægt, hvor ejerftalen er vedhæftet som bilag til vedtægten, idet en række af bestemmelserne i en ejerftale vil stride mod det grundlæggende krav om, at det, der fremgår af vedtægterne, skal have vedtægtsmæssig relevans. Endelig vil Erhvervs- og Selskabsstyrelsen som hidtil ikke acceptere, at en ejerftale indskrives i selskabets vedtægter, da det fortsat er et krav, at bestemmelserne, der fremgår af vedtægterne, skal have vedtægtsrelevans. På nogle punkter accepterer Erhvervs- og Selskabsstyrelsen dog, at typiske bestemmelser fra ejerftaler indskrives i vedtægterne, hvilket blandt andet gør sig gældende med hensyn til bestemmelser om forkøbsret.